

Strategie wykrywania obecności modyfikacji genetycznych w materiale siewnym w działalności kontrolnej PIORiN

Podsumowanie realizacji zadania nr 4.

Efektywne wykrywanie organizmów zmodyfikowanych genetycznie w materiale siewnym przy użyciu multipleksowego qPCR

Sławomir Sowa

Laboratorium Kontroli GMO

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin –Państwowy Instytut Badawczy

Pułtusk 24.01.2022

Układ prezentacji

1. GMO – wprowadzeni (GMO w UE i na Świecie, wykrywanie)
2. Cele zadania
3. Rozwiązania dla kontroli GMO w kukurydzy
4. Rozwiązania dla kontroli GMO w rzepaku
5. Wyzwania dla urzędowej kontroli PIORIN na przyszłość
6. Podsumowanie

Gdzie uprawiane są rośliny GM ?

2019 r.

TOP 5 COUNTRIES GROWING BIOTECH CROPS IN 2018 (MILLION HECTARES)

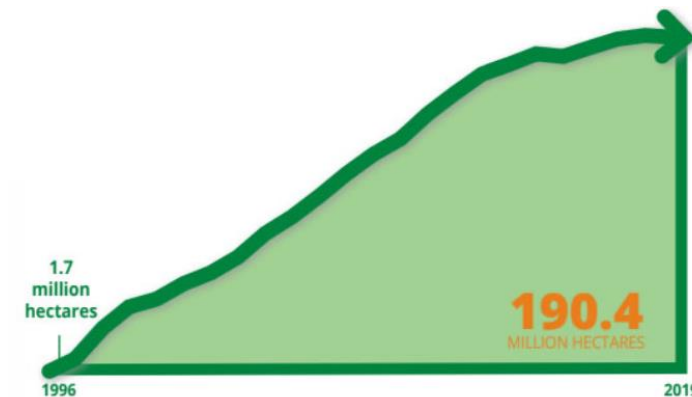
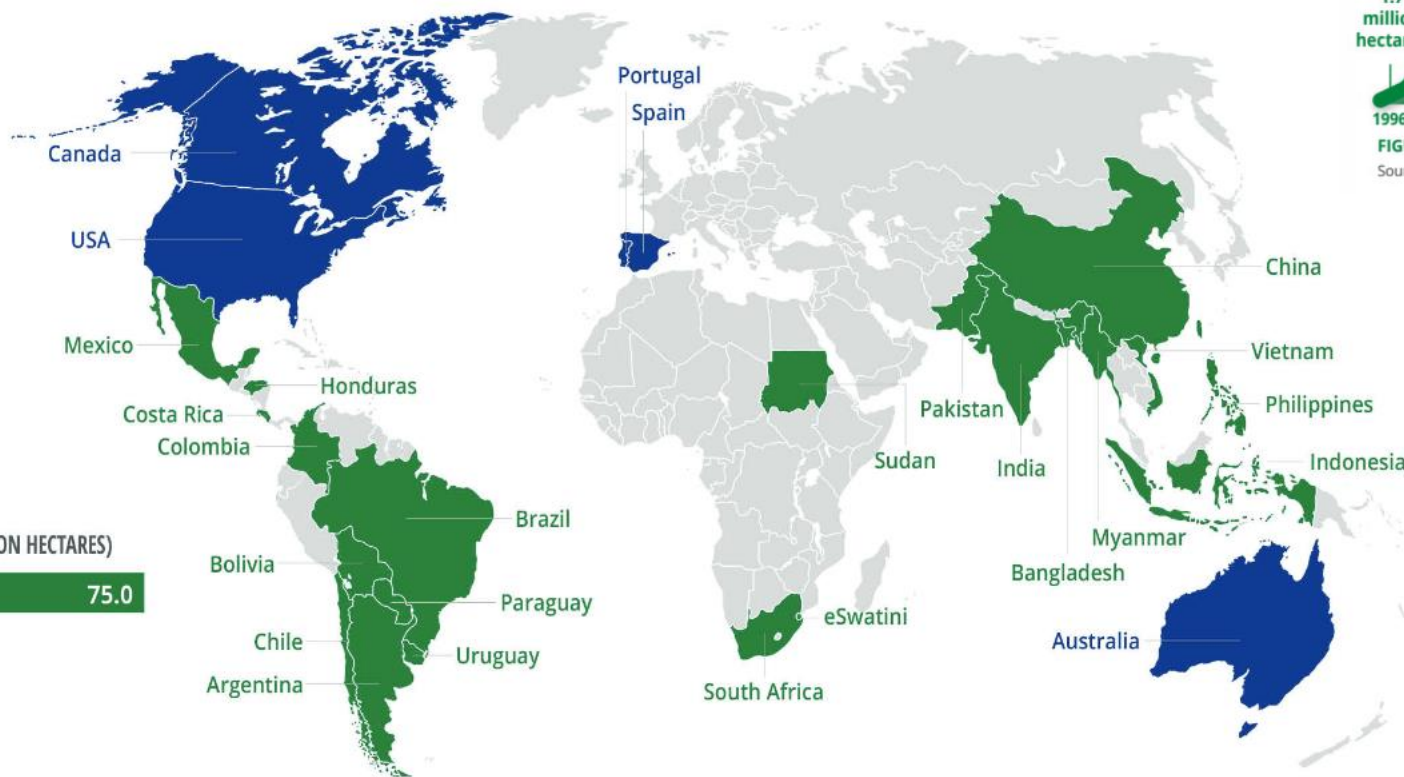

FIGURE 1. GLOBAL AREA OF BIOTECH CROPS, 1996 TO 2019 (MILLION HECTARES).
Source: ISAAA, 2019

Soybeans	Alfalfa	Eggplant
Maize	Papaya	Sugarcane
Cotton	Squash	Pineapple
Canola	Potato	Safflower
Sugar beets	Apples	

Globalizacja hodowli roślin i produkcji nasion ryzyko domieszek GMO

Schemat produkcji nasion pomidora:

1. Produkcja nasion w stopniu przed-elitarne,
2. Produkcja nasion w stopniu elitarne,
3. Magazyn nasion,
4. Produkcja nasion kwalifikowanych,
5. Oczyszczanie, uszlachetnianie, pakowanie,
6. Dostawa nasion do głównego magazynu,
7. Dostawa do kraju finalnego przeznaczenia

Polskie regulacje prawne dot. upraw GMO

2013 - ustawa o nasiennictwie (z dnia 9 listopada 2012 r),

- wydane dwa rozporządzenia Rady Ministrów (art. 104 ust. 9):
 - w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego ziemniaka odmiany Amflora
 - w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego odmian kukurydzy MON 810

2018 - Ustawa o GMM i GMO

1. Zakaz uprawy GMO w siewie czystym lub w mieszaninie

Kontrola urzędowa materiału siewnego i upraw realizowana przez PIORIN

Umożliwienie państwu członkowskim ograniczenia lub zakazu uprawy GMO na swoim terytorium
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/412

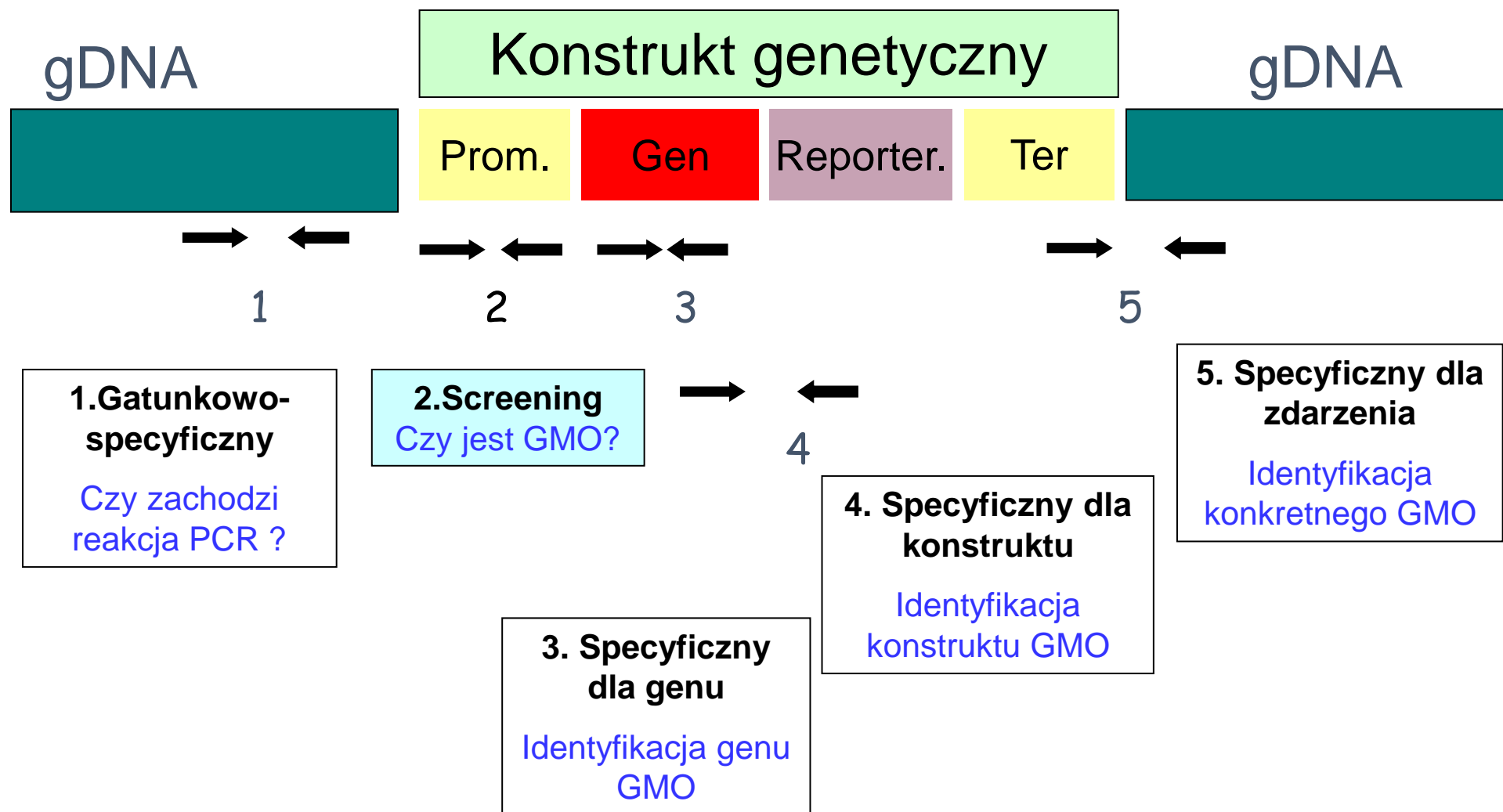
Kontrola urzędowa upraw genetycznie zmodyfikowanych realizowana przez PIORIN

Od 28 lipca 2018 r.

- kontrola upraw GMO wskazanych w rejestrze GMO trzech gatunków: **kukurydza, soja, rzepak**
- kontrola – sprawdzenie czy nie są prowadzone uprawy GMO nie wpisane do rejestru upraw GMO
 - z urzędu – plan kontroli, na 2021 rok obejmuje **34 modyfikacje kukurydzy, 21 modyfikacji soi i 5 modyfikacji rzepaku**
 - na wniosek Ministra Środowiska
 - na wniosek osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej

Urzędowa kontrola GMO w UE

Wykrywanie i identyfikacja GMO metodą PCR (Reakcja łańcuchowa polimerazy)

Elementy regulatorowe/geny/konstrukty stosowane w analizach skringowych w PIORIN

Metody indywidualne dla każdego elementu genetycznego

- promotor 35S z wirusa mozaiki kalafiora (CaMV P35S)
- promotor 35S z wirusa mozaiki trędownika (FMV P35S)
- promotor nos z *Agrobacterium tumefaciens* (Pnos)
- terminator nos z *Agrobacterium tumefaciens* (Tnos)
- gen *bar* ze *Streptomyces hygrosopicus*
- gen *barnase* z *Bacillus amyloliquefaciens*
- gen *epsps* z *Agrobacterium tumefaciens*, szczep CP4
- gen *gox* z *Ochrobactrum anthropi*
- gen *pat* ze *Streptomyces viridochromogenes*
- gen *nptII* z *Escherichia coli*
- gen Cry1Ab/Ac
- konstruktor promotor 35S z wirusa mozaiki kalafiora/gen *pat* ze *Streptomyces viridochromogenes* (CaMV P35S/pat)
- konstruktor CTP2-CP4 *epsps*
- konstruktor Pnos/*nptII*
- CaMV

Cel zadania nr 4 „Efektywne wykrywanie GMO w materiale siewnym przy użyciu multipleksowego qPCR”

Wprowadzenie

1. Rosnąca liczba modyfikacji genetycznych i różnorodność stosowanych w konstrukcjach elementów genetycznych (DNA) powoduje konieczność zastosowania efektywnych strategii analiz przesiewowych (skriningowych).
2. Jednorazowo wykrywanych jest kilka sekwencji występujących w różnych GMO. Obniżenie kosztów analiz GMO i jednoczesne skrócenie czasu kontroli prowadzonej w laboratoriach inspekcji państwowych.
3. Brak urzędowych progów domieszek nasion GMO w partiach nasion konwencjonalnych dlatego analizy skriningowe są podstawową strategią kontroli nasion w UE.
4. Analizy skriningowe pozwalają na wykrycie autoryzowanych i nieautoryzowanych w UE GMO.
5. Identyfikacja konkretnej modyfikacji genetycznej podobnie jak ilościowe oznaczenie zawartości GMO w analizach nasion nie jest tak istotne jak w przypadku produktów żywnościowych czy paszy.

Cel zasadniczy zadania
„Efektywne wykrywanie GMO w materiale siewnym przy użyciu
multiplexowego qPCR”

Opracowane metody multiplexowych analiz skринingowych RealTime PCR po ich wdrożeniu do laboratoriów inspekcji zwiększą efektywność prowadzonej przez PIORIN kontroli materiału siewnego w zakresie obecności GMO poprzez zwiększenie zakresu analiz i skrócenie ich czasu a tym samym przyczynią się do zwiększenia konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych.

1. Analiza sekwencji DNA charakterystycznych dla modyfikacji genetycznych rzepaku i kukurydzy.

- zebrano i przeanalizowano sekwencje DNA elementów genetycznych występujących w konstrukcjach genetycznych stosowanych do wytworzenia autoryzowanych i nieautoryzowanych w UE GMO rzepaku i kukurydzy.
- przeanalizowano dane znajdujące się w dostępnych bazach danych, w tym NCBI, EUgenius, CERA, Biosafety Clearing House
- wytypowano 55 modyfikacji genetycznych kukurydzy i 29 modyfikacji genetycznych rzepaku, do dalszej analizy bioinformatycznej.

2. Projektowanie multipleksowych układów skriningowych

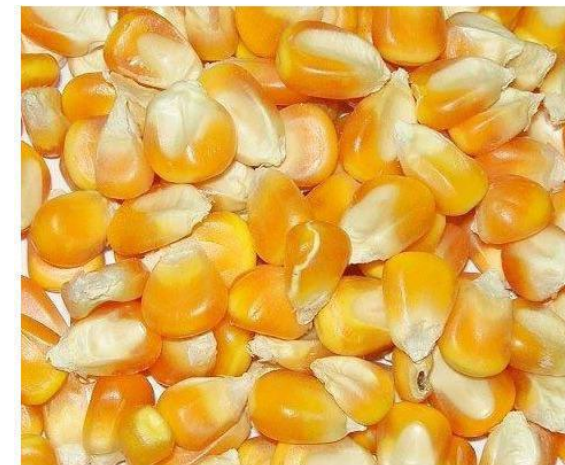
- W analizie wzięto pod uwagę układ sekwencji regulatorowych i genów obecnych w konstrukcjach genetycznych.
- Analizy baz danych pozwoliły na wybranie elementów genetycznych, które występują w wielu GMO oraz wstępne zaproponowanie optymalnych układów skriningowych obejmujących trzy do czterech elementów skriningowych dla każdego gatunku.

Wybór optymalnego układu skringowego dla kukurydzy obejmującego maksymalną liczbę modyfikacji.

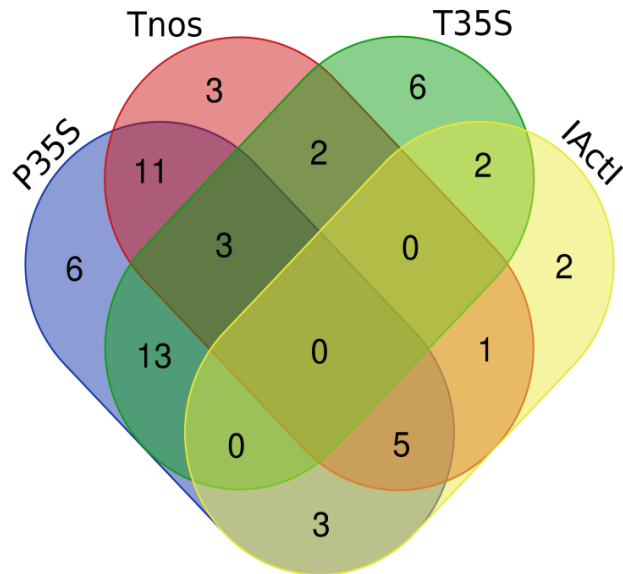
- Do wykrywania GMO w materiale siewnym kukurydzy przy użyciu multipleksowych strategii skringowych wytypowano 4 elementy genetyczne najczęściej występujące w modyfikacjach genetycznych kukurydzy.

Strategie oparto o:

- a) wykrywanie promotora P35S i terminatora tNos,
- b) wykrywanie terminatora t35S i genu aktyny IAct1 oraz wykrywanie genu referencyjnego kukurydzy *hmg*.

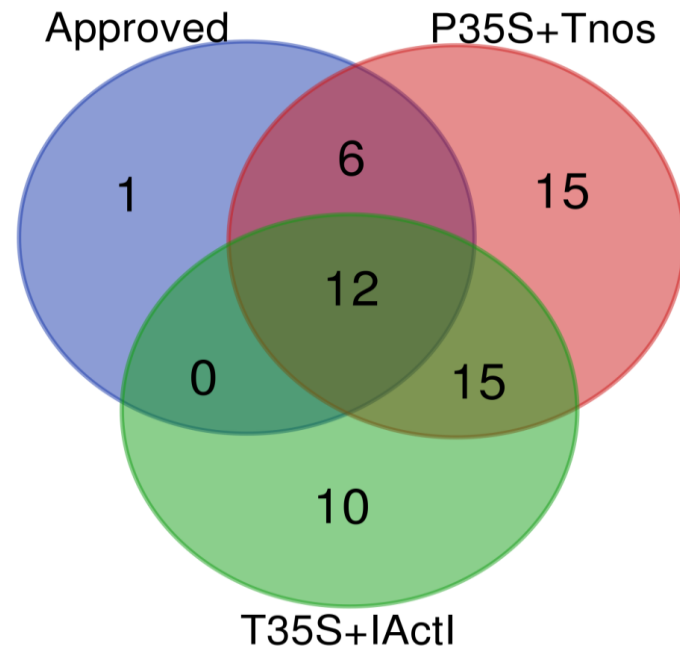

Kukurydze GMO zawierające elementy P35S, Tnos, T35S, IAct1

Element	Liczba GMO	Modyfikacje genetyczne
P35S i T35S i Tnos	3	DBN9936 CBH351 IE034
IAct1 i P35S i Tnos	5	MON863 MON88017 NK603 MON87460 MON89034
P35S+Tnos	11	Bt11 MON809 MZIR098 MON87427 Ms3 MON80100 MON802 Ms6 MZHG0JG MON832 Bt10 maize
P35S+T35S	13	680 40416 43A47 DAS59122 DAS59132 Bt176 4114 676 32316 678 T25 DAS1507 12-5
IAct1+P35S	3	MON87429 MON87411 MON87403
T35S+Tnos	2	3272 MIR162
IAct1+Tnos	1	GA21
IAct1+T35S	2	DP23211 DP62151
P35S	6	DBT418 B16 (DLL25) 98140 32138 MON810 TC6275
Tnos	3	MIR604 PY203 5307
T35S	6	VCO1981 VCO1936 VCO1853 VCO1902 VCO1896 T14
IAct1	2	LY038 MON87419

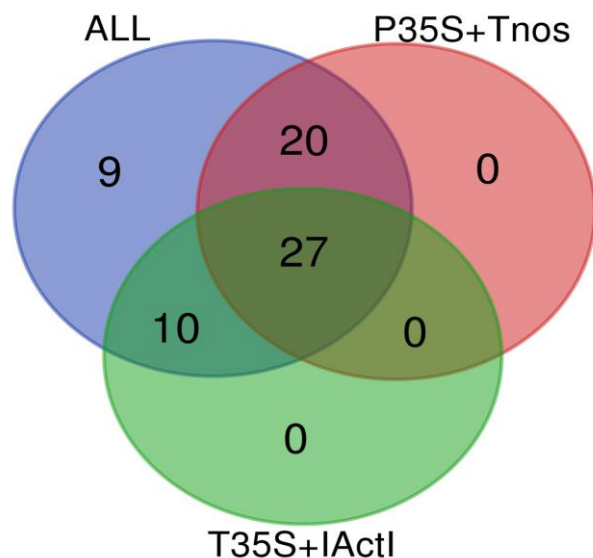
Autoryzowane i nieautoryzowane w UE GMO kukurydzy zawierające elementy P35S, Tnos, T35S, IAct-1

Element	Liczba GMO	Modyfikacje genetyczne
Autoryzowane P35S+Tnos T35S+IActI	12	DAS59122 4114 T25 DAS1507 MON88017 MON87411 NK603 MON87403 MON87460 GA21 MON89034 MIR162
Autoryzowane P35S+Tnos	6	Bt11 MIR604 MON87427 MON810 5307 MZHG0JG
Nieautoryzowane P35S+Tnos T35S+IActI	15	680 40416 DBN9936 43A47 DAS59132 Bt176 MON87429 MON863 676 32316 678 CBH351 12-5 3272 IE034
Autoryzowane brak elementów	1	DAS40278
Nieautoryzowane P35S+Tnos	15	DBT418 B16 (DLL25) MON809 MZIR098 98140 maize Bt10 32138 PY203 Ms3 MON80100 TC6275 MON802 Ms6 MON832
Nieautoryzowane T35S+IActI	10	DP23211 VCO1981 DP62151 LY038 VCO1936 VCO1853 VCO1902 MON87419 VCO1896 T14

Opracowane metody multipleks PCR – Kukurydza.

Jednoczesne wykrywanie 57 różnych GMO!!

Element	Liczba GMO	Modyfikacje genetyczne
P35S+Tnos i T35S+IActI	27	680 40416 DBN9936 43A47 4114 MON863 676 T25 DAS1507 12-5 NK603 MON87403 MON87460 3272 GA21 MIR162 DAS59122 DAS59132 Bt176 MON87429 32316 678 CBH351 MON88017 MON87411 IE034 MON89034
Tylko P35S+Tnos	20	Bt11 DBT418 B16 (DLL25) MZIR098 98140 MIR604 PY203 MON810 MON80100 MZHGOJG MON832 MON809 MON87427 32138 Ms3 TC6275 5307 MON802 Ms6 Bt10 maize
Tylko T35S+IActI	10	VCO1853 VCO1902 DP23211 VCO1981 DP62151 LY038 VCO1936 MON87419 VCO1896 T14
Brak elementu	9	ZmCCT9, BVLA430101 ZFN-12 maize DAS40278 DP202216 33121 CRISPR-Cas Waxy Corn BHB Hi-Yield Maize 32218

Kukurydza GMO – nie wykrywana

Na podstawie analizy najnowszych danych zamieszczonych w bazie EUGenius wytypowano 9 znanych modyfikacji genetycznych, które nie są wykrywane przez opracowane strategie multipleksowe.

Do wytworzenia tych GMO wykorzystano:

- inne sekwencji DNA (BVLA430101 – phyA, DAS40278 – aad1, DP202216 – TpinII, 33121 – TpinII, 32218 – TpinII)
 - lub modyfikacje te zostały uzyskane na drodze technik edytowania genów. (ZmCCT9, ZFN-12, CRISPR-Cas Waxy Corn, BHB Hi-Yield Maize).
1. Zastosowanie metod skryningowych do wykrywania tych modyfikacji będzie opłacalne jeśli te same elementy DNA będą wykorzystywane w innych modyfikacjach kukurydzy.
 2. Ponieważ zastosowanie metod edytowania genów powoduje najczęściej miejscowo specyficzne mutacje charakterystyczne dla konkretnego GMO to zastosowanie metod skryningowych do ich wykrywania nie będzie możliwe.

Nowe wyzwania dla laboratoriów urzędowej kontroli !

Podsumowanie metody multipleks PCR – Kukurydza

- Opracowane metody skriningowe: pozwalają wykryć 57 autoryzowanych i nieautoryzowanych w UE GMO oraz gen referencyjny kukurydzy hmg.
 - Laboratoryjnie potwierdzono wykrycie na 16 certyfikowanych materiałach referencyjnych
1. Multipleksowa metoda typu dupleks – wykrywanie promotora P35S i terminatora tNos
 2. Multipleksowa metoda typu dupleks – wykrywanie terminatora t35S i genu lAct1
 3. Multipleksowa metoda typu triplex – wykrywanie promotora P35S, terminatora tNos i genu referencyjnego hmg.

Wybór optymalnego układu screeningowego dla rzepaku pokrywającego maksymalną liczbę modyfikacji genetycznych.

- Do wykrywania GMO w materiale siewnym rzepaku przy użyciu multipleksowych strategii skringowych wytypowano 4 elementy genetyczne najczęściej występujące w modyfikacjach genetycznych rzepaku.

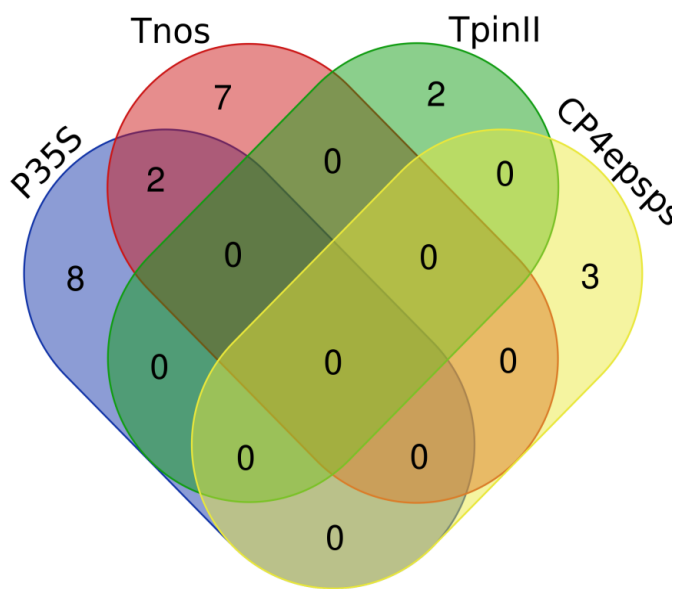
Strategie oparto o:

- a) wykrywanie promotora P35S i terminatora tNos,
- b) wykrywanie terminatora TpinII i genu CP4-epsps oraz wykrywanie genu referencyjnego rzepaku *cru*.

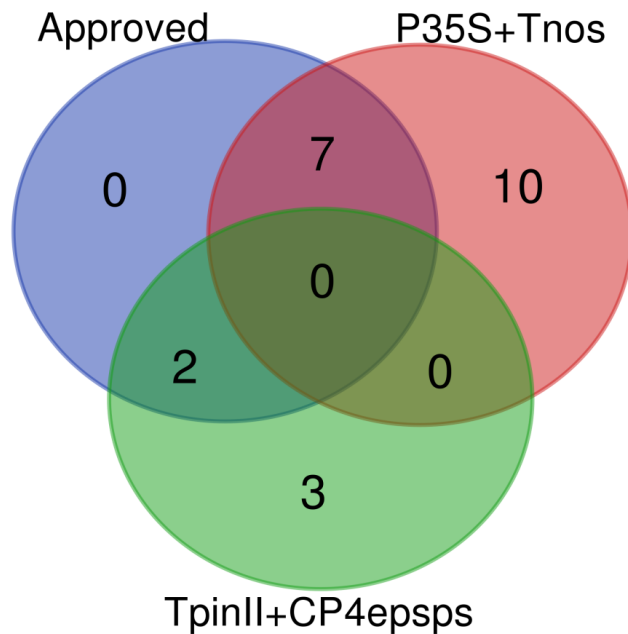
<https://en.wikipedia.org/wiki/Rapeseed>

Rzepaki genetycznie zmodyfikowane zawierające elementy P35S, Tnos, TpinII i CP4-epsps.

Element	Liczba GMO	Modyfikacje genetyczne
P35S Tnos	2	OXY-235 DHA
P35S	8	Falcon GS 40/90 23-198 HCR-1 Liberator 23-18-17 Topas 19/2 T45 HCN10
Tnos	7	Ms8 Rf2 MPS965 Rf3 Rf1 Ms11 Ms1
TpinII	2	73496 61061
CP4epsps	3	GT73 MON88302 GT200

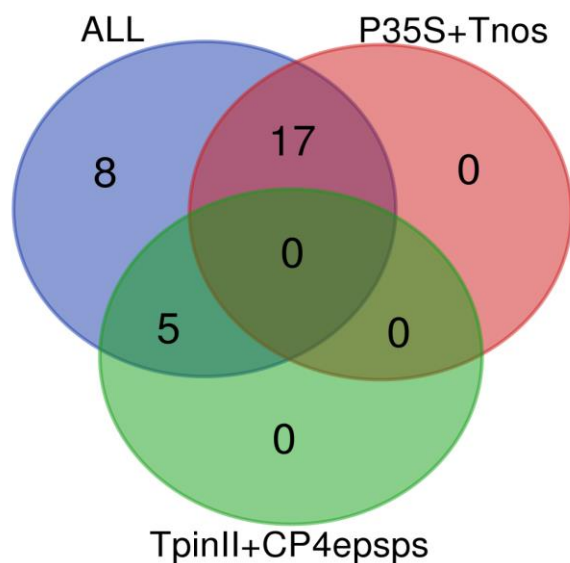
Autoryzowane i nieautoryzowane w UE GMO rzepaku zawierające elementy P35S, Tnos, TpinII i CP4-epsps.

Element	Liczba GMO	Modyfikacje genetyczne
Autoryzowane P35S +Tnos	7	Ms8 Rf2 Rf3 Rf1 Topas 19/2 T45 Ms1
Autoryzowane TpinII+CP4epsps	2	GT73 MON88302
Nieautoryzowane P35S+Tnos	10	Falcon GS 40/90 MPS965 23-198 HCR-1 OXY-235 Liberator 23-18-17 Ms11 DHA HCN10
Nieautoryzowane TpinII+CP4epsps	3	73496 GT200 61061

Opracowane metody multipleks PCR – Rzepak

Jednoczesne wykrywanie 22 różnych GMO!!

Element	Liczba GMO	Modyfikacje genetyczne
P35S+Tnos	17	Falcon GS 40/90 Ms8 Rf2 23-198 MPS965 HCR-1 OXY-235 Liberator 23-18-17 Rf3 T45 Topas 19/2 Rf1 DHA Ms11 HCN10 Ms1
TpinII+CP4epsps	5	GT73 73496 MON88302 GT200 61061
Brak elementów	8	MPS963 MPS962 LBFLFK MPS961 5715 MPS964 CP1 CLB1

GMO rzepak – nie wykrywane

- Na podstawie analizy najnowszych danych zamieszczonych w bazie EUGenius wytypowano 8 znanych modyfikacji genetycznych, które nie są wykrywane przez opracowane strategie multipleksowe.

Do wytworzenia tych GMO wykorzystano:

- inne sekwencji DNA (MPS961 – phyA, MPS962 – phyA, MPS963 – phyA, MPS964 - phyA , LBFLFK - T35S)
- lub modyfikacje te zostały uzyskane na drodze technik edytowania genów. (5715, CP1, CLB1).

1. Zastosowanie metod skringowych do wykrywania tych modyfikacji będzie opłacalne jeśli te same elementy DNA będą wykorzystywane w innych GMO.

2. Ponieważ zastosowanie metod edytowania genów powoduje najczęściej miejscowo specyficzne mutacje charakterystyczne dla konkretnego GMO to zastosowanie metod skringowych do ich wykrywania nie będzie możliwe.

Nowe wyzwania dla laboratoriów urzędowej kontroli !

<https://en.wikipedia.org/wiki/Rapeseed>

Podsumowanie metody multipleks PCR – Rzepak

- Opracowane metody skryningowe: pozwalają wykryć 22 autoryzowane i nieautoryzowane w UE GMO oraz gen referencyjny rzepaku *Cru*.
 - Laboratoryjnie potwierdzono wykrycie na wszystkich 10 materiałach referencyjnych.
 - Zwalidowano metodę pozwalającą na wyeliminowanie fałszywie pozytywnych wyników związanych z zakażeniem roślin przez wirusa mozaiki kalafiora CaMV (FAM).
1. Multipleksowa metoda typu dupleks – wykrywanie promotora P35S i terminatora tNos
 2. Multipleksowa Metoda typu dupleks – wykrywanie terminatora TpinII i genu Cp4 Epsps
 3. Multipleksowa metoda typu tripleks – wykrywanie promotora P35s, terminatora tNos i genu referencyjnego *Cru*.
 4. metoda – wykrywanie wirusa mozaiki kalafiora CaMV (FAM).

Podsumowanie

- Wszystkie założone kamienie milowe zostały osiągnięte:
 1. Wyselekcjonowano działające metody singlepleks dla genetycznie zmodyfikowanego rzepaku i kukurydzy na aparacie qPCR
 2. Wyselekcjonowano działające metody multipleks dla genetycznie zmodyfikowanego rzepaku i kukurydzy na aparacie qPCR

Uzyskane efekty przeprowadzonych badań są lepsze od założonych w projekcie

- Liczba modyfikacji genetycznych objętych multipleksowym testem skriningowym qPCR dla kukurydzy wynosi 57 (w projekcie min. 15)
- Liczba modyfikacji genetycznych objętych multipleksowym testem skriningowym qPCR dla rzepaku wynosi 22 (w projekcie min. 8)
- Osiągnięte granice wykrywalności dla wszystkich elementów we wszystkich metodach były niższe niż założenia w projekcie (0,1% nasion czyli 82 kopie dla rzepaku i 39 kopii dla kukurydzy).
- Metody spełniają wymagania niezbędne do ich przekazania do fazy przygotowania do zastosowania oraz stosowania w praktyce.

Faza przygotowania wyników badań naukowych do zastosowania w praktyce:

1. Optymalizacja opracowanych metod na aparacie Roche LightCycler 480
2. Przekazanie opracowanych metod i odpowiednie szkolenia.
3. Przeprowadzenie międzylaboratoryjnego badania porównawczego.
4. Ewaluacja wyników

Przeprowadzenie serii szkoleń koniecznych do wdrożenia metod RT-PCR do rutynowych analiz GMO w laboratoriach PIORIN

Badania pod kątem modyfikacji genetycznych wykonane przez PIORiN w 2020 roku

Lp.	gatunek/rodzaj materiału	liczba próbek	liczba analiz	liczba analiz jednostkowych
badania próbek materiału roślinnego				
1	kukurydza nasiona	271	5923	13250
2	rzepak nasiona	171	1365	3176
3	soja nasiona	28	629	1530
4	kukurydza liście (zbiorcze)	1728	9685	22836
5	rzepak liście (zbiorcze)	594	7287	15820
6	soja liście (zbiorcze)	223	2050	4908
7	rzepak nasiona zlecenie	1	16	44
8	kukurydza liście zlecenie	1	24	52
	razem	3017	26979	61616

Cel zasadniczy zadania

„Efektywne wykrywanie GMO w materiale siewnym przy użyciu multipleksowego qPCR”

Opracowane metody PCR po ich wdrożeniu do laboratoriów PIORIN zwiększą efektywność prowadzonej kontroli materiału siewnego poprzez zwiększenie zakresu analiz GMO (57 GMO kukurydzy i 22 GMO rzepaku) i skrócenie ich czasu (metody multipleks) a tym samym przyczynią się do zwiększenia konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych.

Overview

[New Update, Version 1.9.1 is now live!](#)

[Genetic Elements Thesaurus in open access publication!](#)

EUginius views

[855 GMOs \(incl. stacks\)](#)

[259 methods](#)

[396 reference materials](#)

[Genetic elements](#)

[GMO-related websites](#)

[Suggest new GMO](#)

[Give feedback](#)

The European GMO database

EUginius (EUropean GMO INitiative for a Unified Database System) is an initiative of BVL - the Federal Office of Consumer Protection and Food Safety (Berlin, DE) and WFSR - Wageningen Food Safety Research (formerly RIKILT) of Wageningen UR (Wageningen, NL). EUginius' intention is to support competent authorities and private users who seek accurate information on GMOs.

EUginius provides detailed information of major and relevant issues regarding the presence, detection and identification of GMOs:

- with a focus on the situation in the European Union
- as well as world-wide coverage

1. 855 GMO !

2. Nowe Techniki Hodowlane !

About the partners

[Zapisz](#)

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Państwowy Instytut Badawczy www.ihar.edu.pl

Zespół projektu

dr Sławomir Sowa, e-mail: s.sowa@ihar.edu.pl

mgr Magdalena Żurawska-Zajfert

mgr Katarzyna Grelewska-Nowotko

dr Anna Linkiewicz

dr Ewelina Żmijewska

dr Joanna Chojak-Koźniewska

mgr Jarosław Nowosielski

mgr Krzysztof Michalski

mgr Barbara Janik-Janiec